

Nr 49.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1949/50 till statens organisationsnämnd jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

1:o Statens organisationsnämnd: Avlöningar. I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under sjunde huvudtiteln (punkt 27, s. 34—36, av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1949) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens organisationsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock till Statens organisationsnämnd: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 615 000 kronor.

Statens organisationsnämnd har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 föreslagit inrättande av 4 byrådirektörsbefattningar i lönegrad Ce 31 och 2 befattningar som byråingenjör eller konsulent i lönegrad Ce 25. I samband därmed skulle 6 motsvarande arvodesbefattningar indragas. Vidare föreslås utbyte av en kontoristtjänst i lönegrad Ce 13 mot en kansli-skrivartjänst i lönegrad Ce 15 ävensom utökning av personalen med ett kvinnligt biträde.

Kungl. Maj:ts förslag innebär icke annan ändring i förhållande till för innevarande budgetår rådande förhållanden än att anslaget uppräknats med 5 000 kronor till följd av löneklassuppflyttningar samt den hittillsvarande belastningen av vissa anslagsposter.

Utskottet har i förevarande sammanhang till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Nordenson (I: 200) och den andra inom andra kammaren av herr Wiberg (II: 249), i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla dels om en skyndsam utredning, åsyftande en förstärkning av statens organisationsnämnd, och dels att Kungl. Maj:t redan för innevarande års riksdag ville framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Ståhl* väckt motion (II: 164), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att försvarets centrala organisationskommittés verksamhet upphör, att den fortsatta rationaliseringsverksamheten vid försvarets staber och förband uppdrages åt respektive försvarsgrenschefer i samråd med statens sakrevision samt att å sjunde huvudtiteln äskade belopp för statens organisationsnämnd — avlöningar och omkostnader — minskas med det belopp som beräknats för ifrågavarande organisationskommittés verksamhet.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 200 och II: 164.

Utskottet. Det rationaliseringsarbete, som utförts av statens organisationsnämnd sedan dess tillkomst, har otvivelaktigt varit till stort gagn för statsverket. Nämndens verksamhet har hitintills till stor del varit inriktad på de militära myndigheterna, medan endast ett ringa antal av nämndens personal disponerats för uppgifter inom den civila statsförvaltningen. Det är också på det militära förvaltningsområdet, som de mest påtagliga resultaten nåtts, och nämndens arbete har här bidragit till åstadkommandet av avsevärda besparingar i personal och kostnader. Även om stora delar av försvarsväsendet nu genomgått av nämnden, torde åtskilliga områden återstå, på vilka grundläggande organisationsundersökningar erfordras. Enligt vad utskottet under hand inhämtat beräknas från nämndens sida dessa undersökningar kunna avslutas under de närmaste åren. Utskottet kan icke dela den i motionen II: 164 framförda uppfattningen, att de återstående grundläggande organisationsundersökningar, som erfordras inom försvarsväsendet, böra uppdragas enbart åt respektive försvarsgrenschefer i samråd med statens sakrevision. För att kontinuiteten i undersökningarna skall kunna bibehållas och för att redan vunna erfarenheter skola i full utsträckning komma den fortsatta verksamheten tillgodo, bör denna verksamhet omhänderhas och slutföras av organisationsnämnden. Efterhand som arbetet fortskrider, bör dock ett successivt lösgörande av för ändamålet använd expertpersonal komma till stånd.

Behovet av rationalisering gör sig emellertid starkt gällande även inom den civila statsförvaltningens olika områden. De senaste årens ansvällning av den statliga förvaltningsapparaten har accentuerat nödvändigheten av att på alla områden, där detta är möjligt, förenkla och rationalisera arbetet för att nedbringa statsutgifterna och personalbehovet. Särskilt under nu rådande ekonomiska förhållanden är det av vikt att rationaliseringsverksamheten bedrivs med all kraft. Vid fullföljandet av dessa strävanden bör organisationsnämnden ha en betydelsefull uppgift att fylla. Dess hittillsvarande resurser på detta område ha dock varit relativt begränsade. Enligt vad utskottet inhämtat disponeras av nämndens 35 experter för närvarande endast 6 för organisationsundersökningar inom den civila statsförvaltningen. Uppenbarligen måste de resultat, som med denna personalstyrka kunna uppnås från nämndens sida, bliva av mindre storleksordning. Utskottet

har därför kommit till den uppfattningen, att nämnden bör beredas ökade möjligheter att göra en effektiv insats i rationaliseringsarbetet inom den civila statsförvaltningen.

Med hänsyn till vad ovan anförts bör efter hand som detta visar sig möjligt personal frigöras från rationaliseringsarbetet inom försvarsväsendet och inkopplas på undersökningar inom den civila statsförvaltningens olika verksamhetsområden. Då de grundläggande organisationsundersökningar, som återstå för de militära myndigheternas vidkommande, torde vara förhållandevis begränsade, bör det redan nu vara möjligt att genomföra en viss överföring av personal, varefter nämndens verksamhet successivt kan i allt större utsträckning överflyttas på det civila området.

Organisationsnämnden har i olika sammanhang framfört, att nämndens arbete i hög grad försvåras av att nämnden icke kan bibehålla sin kvalificerade personal och att täta personalbyten äga rum. I syfte att motverka denna tendens har nämnden bl. a. framlagt förslag om inrättande av vissa högre pensionsberättigande befattningar. Ehuru — att döma av de uppgifter, som utskottet inhämtat i detta hänseende — avgången av personal från organisationsnämnden måste anses påfallande stor, är utskottet icke för närvarande berett att taga ställning till på vad sätt nämnda förhållanden skola kunna motverkas. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t ägnar uppmärksamhet åt frågan vilka åtgärder, som kunna vara påkallade för åstadkommande av ett effektivt rationaliseringsarbete inom statsförvaltningen.

Av vad ovan anförts framgår att utskottet icke kan tillstyrka yrkandena i motionen II: 164 om upphörande av organisationsnämndens verksamhet inom försvarsväsendet. Vad beträffar motionerna I: 200 och II: 249 torde — även om utskottet icke är berett förordna någon utökning av anslagen till organisationsnämnden — den förstärkning av civila experter, som motionärerna ansett erforderlig, kunna åtminstone delvis genomföras genom den av utskottet förordade överföringen av personal från rationaliseringsarbetet inom försvarsväsendet.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

- att riksdagen må
- I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 164
 - a) godkänna följande avlöningsstat för statens organisationsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	49 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar bestämnda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	37 700

Statsutskottets utlåtande nr 49.

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	kronor 502 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 30 200
	<hr/>
	Summa kronor 620 000.

b) till *Statens organisationsnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kronor;

II. i anledning av motionerna I: 200 och II: 249 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört.

2:o) *Statens organisationsnämnd*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 36 och 37) föreslagit riksdagen att till *Statens organisationsnämnd*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 197 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 220 000 kronor. För nästkommande budgetår föreslås uppräknning av anslagsposten till sjukvård m. m. och delposten till övriga expenser med 600 kronor resp. 900 kronor. Vidare föreslås en nedräkning av anslagsposten till reseersättningar med 24 000 kronor och av delposten till bränsle, lyse och vatten med 500 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anfört hemställer utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag,

att riksdagen må till *Statens organisationsnämnd*: *Om- kostnader* för budgetåret 1949/50 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 197 000 kronor.

Stockholm den 22 mars 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 48.

Reservation

av herr *Ståhl*.